

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/66/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6320202169
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6320202169.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Ľubomíra Šablu a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore žalobcu E. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX O. L., zastúpený advokátom JUDr. Richardom Piliarom, so sídlom Školská 4, 977 01 Brezno, proti žalovanej H. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX O. L., zastúpená advokátkou JUDr. Vierou Žembovou, so sídlom ČSA 5, 977 01 Brezno, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemku parcele registra „C“ č. XXX/X trvalý trávny porast o výmere XXXX m2 evidovanej na LV č. XXX pre okres L., obec O. L., katastrálne územie O. L. a o vzájomnej žalobe žalobkyne H. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX O. L., zastúpenej advokátkou JUDr. Vierou Žembovou, so sídlom ČSA 5, 977 01 Brezno, proti žalovanému E. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX O. L., zastúpený advokátom JUDr. Richardom Piliarom, so sídlom Školská 4, 977 01 Brezno, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemku parcele registra „C“ č. XXX/X trvalý trávny porast o výmere XXX m2 evidovanej na LV č. XXX pre okres L., obec O. L., katastrálne územie O. L. o odvolaní žalobcu (zo vzájomnej žaloby žalovaného) a žalovanej (zo vzájomnej žaloby žalobkyne) proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 3C/18/2020-196 zo 7. marca 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Odvolaním oboch strán sporu napadnutým rozsudkom rozhodol súd prvej inštancie o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva strán sporu k dvom pozemkom nachádzajúcim sa v obci a katastrálnom území O. L. v ich podielovom spoluvlastníctve v X/X spôsobom navrhovaným žalovanou (pre zjednodušenie odôvodnenia tohto rozhodnutia bude odvolací súd za žalovanú označovať H. C., aj keď má postavenie žalobkyne zo vzájomnej žaloby a za žalobcu E. R., ktorý je zároveň žalovaným podľa vzájomnej žaloby) v jej vyjadrení k žalobe žalobcu a vzájomnej žalobe. Žalobca žiadal zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo iba k M. parcele č. XXX/X trvalý trávny porast o výmere XXXX m2 evidovanej na LV č. XXX pre katastrálne územie O. L. (ďalej aj „pôvodná M. parcela č. XXX/X“) tak, že by sa táto parcela rozdelila na polovicu podľa Geometrického plánu č. XXXXXXXX-XXX/XX z 28.10.2019 vypracovaného geodetickou spoločnosťou R. so sídlom v L.. Do svojho výlučného vlastníctva navrhoval E. R. prikázať novovytvorenú M. parcelu č. XXX/X trvalý trávny porast o výmere XXXX m2 (ďalej aj „novovytvorená CKN parcela č. XXX/X“) a do výlučného vlastníctva H. C. novovytvorenú M. parcelu č. XXX/X trvalý trávny porast o výmere XXXX m2 (ďalej aj „novovytvorená M. parcela č. XXX/X“) s odôvodnením, že na novovytvorenej M. parcele č. XXX/X si chce vybudovať oddychovú zónu priamo nadväzujúcu na jeho obývačku v rodinnom dome súpisného čísla XXXX. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe a vo vzájomnej žalobe navrhla súčasne zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo aj k ďalšej parcele v podielovom spoluvlastníctve strán sporu po X/X M. parcele č. XXX/X o výmere XXX m2 evidovanej na LV č. XXX pre katastrálne územie O. L. (ďalej aj „pôvodná M. parcela č. XXX/X“), ktorá priamo susedí s pôvodnou M. parcelou č. XXX/X, pretože pri spôsobe vyporiadania podielového spoluvlastníctva len k pôvodnej M. parcele č. XXX/X navrhovanom žalobcom ona nebude mať prístup

na pôvodnú M. parcelu č. XXX/X. Súd prvej inštancie zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo k oboj parcelám a to spôsobom navrhovaným žalovanou podľa ňou predloženého geometrického plánu vyhotoveného O. Y., geodetom dňa 8. januára 2021 pod č. XXXXXXXX-XXX/XXXX a do výlučného vlastníctva žalobcu prikázal novovytvorenú M. parcelu č. XXX/X o výmere XXXX m2 trvalý trávny porast a do výlučného vlastníctva žalovanej novovytvorenú M. parcelu č. XXX/X o výmere XXXX m2. Keďže nehnuteľnosti boli reálne rozdelené v súlade s § 142 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“) podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov, nebolo potrebné rozhodovať o povinnosti toho ktorého podielového spoluvlastníka vyplatiť druhému primeranú náhradu.

1.1 Z dôkazov predložených stranami sporu a ohliadkou na mieste samom súd prvej inštancie zistil, že pôvodnú M. parcelu č. XXX/X o výmere XXX m2 využíva výlučne žalobca, ktorý má na nej vybudované stavby, parkuje motorové vozidlo a uskladňuje drevo. Táto parcela priamo bez viditeľných hraníc nadväzuje na pôvodnú M. parcelu č. XXX/X, ktorú užívajú spoločne obe strany sporu ako trvalý trávny porast. Oba pozemky sa nachádzajú za rodinnými domami žalobcu a žalovanej a prístup k nim inak ako cez ďalšie nehnuteľnosti vo vlastníctve strán sporu možný nie je. Novovytvorenú M. parcelu č. XXX/X o výmere XXXX m2 a M. parcelu č. XXX/X o výmere XXXX m2 považoval súd prvej inštancie za využiteľné v rovnakom rozsahu a hodnotovo vyrovnané („ich bonita je rovnaká“), keď cez časť novovytvorenej M. parcely č. XXX/X je vedené „vysoké napätie“ a v pozemku prikázanom do výlučného vlastníctva žalovanej je uložená kanalizácia s ochranným pásmom vedúca až k rodinnému domu žalobcu. Spôsob vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva umožňuje podľa názoru súdu prvej inštancie žalobcovi vybudovať si oddychovú zónu, ktorá síce nebude priamo nadväzovať na „výbeh“ z jeho rodinného domu tak, ako si to on predstavoval, ale môže byť vybudovaná za jeho rodinným domom alebo novostavbou - motelom, ktorý si žalobca postavil vedľa svojho rodinného domu a má slúžiť na rekreačné účely.

1.2 Výrok o povinnosti oboch strán sporu zaplatiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Brezno trovy spojené s ohliadkou na mieste samom každý po 3,- € v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku nie je odôvodnený s odkazom na zákonné ustanovenie, podľa ktorého bola takáto povinnosť uložená. Nepriznanie nároku na náhradu trov konania žiadnej strane sporu odôvodnil súd prvej inštancie dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, za ktoré považoval charakter sporu - samotný predmet konania a že súd konal o žalobe aj vzájomnej žalobe na návrh oboch strán sporu. Rozhodnutie o trovách konania strán sporu podriadil súd prvej inštancie pod ustanovenie § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“).

2. Odvolanie proti tomuto rozsudku podali obe strany sporu. Žalobca obmedzil svoje odvolanie na výroky I., II. a IV. o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva a náhrade trov konania (mimo výroku III., ktorým bola stranám sporu uložená povinnosť nahradiť štátu trovy vzniknuté uskutočnením ohliadky na mieste samom) a odvolanie žalovanej sa týka iba IV. výrokovej vety rozhodnutia o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žiadnej zo strán sporu.

3. Žalobca podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) Civilného sporového poriadku vytykal súdu prvej inštancie, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zopakoval, že predmetom jeho záujmu bolo iba zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pôvodnej M. parcele č. XXX/X trvalý trávny porast o výmere XXXX m2 evidovanej na LV č. XXX katastrálne územie O. L.. Zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k druhej parcele evidovanej na LV č. XXX ako M. parcela č. XXX/X trvalý trávny porast o výmere XXX m2 sa stala predmetom konania na základe vzájomnej žaloby žalovanej. Sám záujem o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k M. parcele č. XXX/X nemal z dôvodu, že je pre neho táto parcela nevyužiteľná. V priebehu súdneho konania zmenil názor a bol ochotný prijať do výlučného vlastníctva celú pôvodnú M. parcelu č. XXX/X a vyplatiť žalovanej primeranú náhradu za jej spoluvlastnícky podiel práve z dôvodu, aby súd nepristúpil na riešenie navrhované žalovanou, že sa najprv umelo obidve pôvodné M. parcely č. XXX/X a M. parcela č. XXX/X spoja do jednej parcely, ktorá sa následne reálne na polovice rozdelí medzi podielových spoluvlastníkov. Dôvod jeho nesúhlasu s návrhom žalovanej vyplýva z charakteru týchto pozemkov. V konaní predkladal súdu prvej inštancie polohopis vyhotovený 27.01.2022 zememeračskou kanceláriou R., ktorým preukazoval trasu nadzemného elektrického vedenia vysokého napätia ponad pôvodnú M. parcelu č. XXX/X, ktoré vzhľadom na stanovené ochranné pásmo podľa § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov obmedzuje vlastníkov tohto pozemku v jeho využití, keďže na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku je potrebné rešpektovať tzv. ochranné pásmo, ktoré v danom prípade predstavuje zvislé roviny po oboch stranách nadzemného elektrického vedenia

vysokého napätia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča v dĺžke 10 m. Z dôvodu dodržania ochranného pásma by z pozemku pôvodnej M. parcely č. XXX/X bol obmedzený nový vlastník vo svojom vlastníctve na výmere XXX m² a na pozemku č. XXX/X o výmere XXX m². Pri rozdelení nehnuteľností podľa návrhu žalovanej je žalobca len z dôvodu trasy nadzemného elektrického vedenia vysokého napätia obmedzený v užívaní nehnuteľností o celkovej výmere XXX m² (XXX + XXX m²), čo považuje žalobca za neprijateľné, pretože by nadobudol novovytvorenú parcelu s nižšou trhovou hodnotou a využiteľnosťou, keď by na nej nemohol napríklad stavať, mohol by túto parcelu využívať iba na poľnohospodárske účely. Nie je teda správny názor súdu prvej inštancie, že rozdelené parcely podľa návrhu žalovanej sú rovnako využiteľné a ich bonita je rovnaká. Okrem nadzemného elektrického vedenia vysokého napätia obmedzuje žalobcu pri využití nehnuteľností prikázaných do jeho výlučného vlastníctva aj nadzemné telekomunikačné vedenie prechádzajúce pôvodnou M. parcelou č. XXX/X, pri ktorom ochranné pásmo obmedzuje vlastníka pozemku vo výmere XX m². Polohopis - zameranie stĺpov a určenie ochranného pásma telefónneho kábla a kanalizácie, ktorá vedie cez tento pozemok, predložil žalobca súdu prvej inštancie na pojednávaní dňa 31.01.2022. Práve z dôvodu existencie týchto obmedzení navrhoval žalobca v súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1181/2008 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/401/2018 vyporiadanie zrušeného podielového spoluvlastníctva kombinovaným spôsobom, reálnou delbou a vyplatením finančnej náhrady. Súd prvej inštancie vychádzal z nesprávnych údajov o trase kanalizácie cez dotknuté parcely. Z listu obce O. L. zo dňa 09.02.2022 vyplýva, že na pôvodných M. parcelách č. XXX/X a M. č. XXX/X sa nachádza kanalizácia, ktorá vedie až k novostavbe rodinného domu bez súpisného čísla vlastníka H. F. na pozemku parcele č. XXX/X. Žalobca je tak aj z dôvodu vedenia kanalizácie v rovnakom rozsahu obmedzený vo využití tohto pozemku ako žalovaná.

3.1 Žalobca spochybňuje dôkaz predkladaný žalovanou v súdnom konaní list R. G., a. s. Žilina zo dňa 24.09.2019 vyhotovený pre potreby spoločnosti E., s. r. o. patriacej žalobcovi, predstavujúci vyjadrenie pre stavebné povolenie na prestavbu hospodárskej budovy na rodinný dom s dvoma bytovými jednotkami. Tento dôkaz označuje žalobca za nezákonný a možno aj pozmenený, pretože žalovaná nemohla za žiadnych okolností disponovať takýmto listom opatreným vlastnoručným podpisom oprávnenej osoby konajúcej za odosielateľa, keď nebola osobou adresáta ani účastníčkou stavebného konania. Žalobcovi nie je zrejmé, ako by sa mohla žalovaná dostať k takémuto listu, ak nedošlo k porušeniu listového tajomstva, preto jeho autenticitu v celom rozsahu spochybňuje. Okrem toho tento list nepreukazuje využiteľnosť pozemkov s ohľadom na nadzemné elektrické vedenie vysokého napätia.

3.2 Pri ohliadke na mieste samom súd prvej inštancie zistil, že žalobca reálne užíva pôvodnú M. parcelu č. XXX/X v rozsahu X/X v časti bližšie ku svojmu rodinnému domu a druhú polovicu pozemku bližšiu k jej rodinnému domu užíva žalovaná. Žalovaná má na ňou užíwanej časti pozemku pôvodnej M. parcele č. XXX/X postavenú plechovú garáž a záhradnú chatku. Časť pozemku je zasypaná a zhutnená a je od druhej polovice oddelená panelmi a čiastočne aj plotom. Pozemok, pôvodnú M. parcelu č. XXX/X reálne užíva žalobca taktiež iba v rozsahu X/X. Druhú polovicu mohla užívať žalovaná, čo nevykonávala, ale nie z dôvodu, že by jej v tom žalobca bránil.

3.3 Súd prvej inštancie sa nevysporiadal s listinnými dôkazmi predloženými žalobcom - polohopismi zameriavajúcimi ochranné pásmo vysokého napätia, telefónneho vedenia, kanalizácie a preto nemohol dospieť k správnym skutkovým zisteniam a správne právnemu posúdeniu veci.

3.4 Žalobca nesúhlasí ani s rozhodnutím súdu prvej inštancie o náhrade trov konania, keď pred začatím súdneho sporu navrhoval žalovanej dohodu o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktorú žalovaná odmietala, čím donútila žalobcu podať žalobu na súd. Žalobca navrhuje zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie, zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo k oboj pôvodným M. parcelám č. XXX/X a XXX/X tak, že sa pôvodná M. parcela č. XXX/X rozdelí podľa geometrického plánu vyhotoveného R. so sídlom v Brezne dňa 28.10.2019 a žalobca prevezme pôvodnú M. parcelu č. XXX/X oproti povinnosti vyplatiť žalovanej 2 448,- € v určenej lehote súdom. Žalobca žiada priznať mu voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Pre prípad, že odvolací súd jeho návrhu na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie nevyhovie, navrhuje žalobca zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaná podala odvolanie len proti IV. výroku o trovách konania strán sporu popierajúc existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre aplikáciu ustanovenia § 257 C. s. p. Podľa názoru žalovanej mal súd rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania v tomto spore podľa § 255 C. s. p. a priznať stranám nárok na náhradu trov konania podľa pomeru ich úspechu vo veci. V spore bola úspešná v plnom rozsahu žalovaná, keď bolo vyhovené jej návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a žalobca sa počas konania správal „špekulatívne“ a pre jeho správanie bol súd nútený vykonávať viaceré

dôkazy, odročovať pojednávania, vykonať ohliadku na mieste samom. Žalobca zámerne podal na súd žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva len k M. parcele č. XXX/X, v konaní predkladal neopodstatnené dôkazy o ochranných pásmach elektrického vedenia, ktoré ho mali údajne obmedzovať v užívaní nehnuteľností, čím je odôvodnené rozhodnúť o trovách konania v prospech žalovanej voči žalobcovi v celom rozsahu.

5. Vo vzájomných vyjadreniach k odvolaniam a replikám strany sporu opakujú svoje doterajšie stanoviská a návrhy.

Žalobca odmieta obvinenia žalovanej, že si dal klamlivo zamerať v šírke 11,57 m ochranné pásmo nadzemného elektrického vedenia vysokého napätia. Zameranie ochranného pásma vykonal geodet. Žalobca nemá vedomosť o tom, aké ochranné pásmo má byť okolo vysokého napätia, telefónneho kábla a kanalizácie. Práve žalovaná zavádzala, že kanalizačná prípojka končí na jej pozemku a listom obce O. L. bolo toto jej tvrdenie vyvrátené.

Žalovaná žiadala potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie. Zdôrazňovala, že z dôvodu existujúceho nadzemného elektrického vedenia vysokého napätia ponad pôvodnú M. parcelu č. XXX/X je potrebné dodržať ochranné pásmo len v šírke 4 m na každú stranu, čo nebráni v riadnom užívaní tejto parcely, ako to bolo preukázané ohliadkou na mieste samom. Tvrdila, že ako podielová spoluvlastníčka pôvodnej M. parcely č. XXX/X mala legitímne právo získať vyjadrenie R. G., a.s. ohľadom nadzemného vedenia vysokého napätia a ako podielová spoluvlastníčka susediacej parcely je aj účastníčkou stavebného konania. O obmedzení žalovanej v užívaní nehnuteľností z dôvodu uloženej kanalizácie bol v konaní predložený dôkaz.

Žalobca poukazoval na rozdelenie užívania nehnuteľností podielovými spoluvlastníkmi spôsobom, ako tomu nasvedčujú uložené betónové panely a navezená zemina.

Žalovaná poprela svoj súhlas s umiestnením betónových panelov. Tvrdila, že panely posunul za hranicu pôvodne dohodnutého užívania žalobca a svojvoľne naviezol zeminu na spoločnú parcelu. Nesúhlas žalovanej s týmito úkonmi žalobcu je preukázaný oznámením konania žalobcu Obvodnému oddeleniu Policajného zboru v Brezne a R. úradu obce O. L.. Takéto konanie žalobcu hodnotí žalovaná ako správanie sa hrubo porušujúce práva spoluvlastníčky.

Žalobca popieral úspech žalovanej v spore. Žalovaná vzájomnou žalobou iba rozšírila predmet konania a žalobca svojim návrhom na rozdelenie pôvodnej M. parcely XXX/X uspel.

Žalovaná zotrvala na žiadosti, aby jej bola priznaná plná náhrada trov konania.

6. Krajský súd v Banskej Bystrici príslušný na rozhodnutie o odvolaní strán sporu podľa § 34 ods. 1 C. s. p. prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania pre nesplnenie zákonných podmienok vyplývajúcich z § 385 ods. 1 C. s. p. na jeho nariadenie a to v celom rozsahu aplikujúc ustanovenie § 379 písm. a) C. s. p., podľa ktorého odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý. Žiadna zo strán nepodala odvolanie proti III. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o ich povinnosti zaplatiť štátu náhradu trov konania. Výrok o trovách konania štátu je ale závislý na rozhodnutí o veci samej.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolania žalobcu vo veci samej ako dôvodného zrušil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z nasledovných dôvodov.

7. Súd prvej inštancie rozhodoval vo veci na základe žaloby a vzájomnej žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k dvom parcelám v zastavanom území obce O. L. s totožným režimom spoluvlastníctva. Z listov vlastníctva doložených do súdneho spisu je zistiteľné, že obe pôvodné M. parcely č. XXX/X a č. XXX/X nadobudli strany sporu rovnakými titulmi. Žalobca darovacou zmluvou V XXX/XXXX zo 17. apríla 2019 a žalovaná darovacou zmluvou V XXX/XXXX z 8. apríla 2019. V susedstve rozdeľovaných parciel vlastní strany sporu ďalšie nehnuteľnosti nadväzujúce na uličnú časť a len cez ne je možný prístup na pôvodné M. parcely č. XXX/X a č. XXX/X, ktorá je umiestnená tak, že bez prechodu cez pôvodnú M. parcelu XXX/X alebo pozemky vo vlastníctve žalobcu a jeho manželky k nej žalovaná prístup nemá. Nachádza sa totiž za nehnuteľnosťami vo vlastníctve žalobcu a jeho manželky, ktoré podľa výpisu z LV č. XXX pre katastrálne územie O. L. nadobudol v X/X žalobca darovacou zmluvou V XXX/XXXX zo 17. apríla 2019 a jeho manželka v 1/2 darovacou zmluvou V XXXX/XXXX zo 6. júna 2019. Žalovaná je spolu so sestrou H. C. podľa LV č. XXX katastrálne územie O. L. podielovou spoluvlastníčkou M. parcely č. XXX/X a M. parcely č. XXX, obe v X/X titulom kúpnej zmluvy V XXXX/XXXX zo XX.XX.XXXX a podľa LV č. XXXX katastrálne územie O. L. v rovnakom pomere vlastní žalovaná a H. C. titulom darovacej zmluvy V XXX/XXXX z 8. apríla 2019 M. parcelu č. XXX/

X. Z kópie dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva V XXXX/XX založenej v kópii na č. I. 147 spisu je zistiteľné, že nehnuteľnosti pôvodne vlastnili právni predchodcovia strán sporu, blízke príbuzné U. R. a K. R.. Na pojednávaní dňa 13. septembra 2021 žalovaná tvrdila, že právne predchodkyne strán sporu užívali nehnuteľnosti pôvodné M. parcely č. XXX/X a XXX/X spôsobom, ako je to zakreslené v ňou predloženom geometrickom pláne vyhotoveným O. Y. a len „v nedávnej dobe“ žalobca zložil na spoločné parcely panely. Žalobca sa bránil spôsobu rozdelenia nehnuteľností podľa geometrického plánu O. Y. a aby dosiahol úspech svojej žaloby, bol podľa svojho vyjadrenia na pojednávaní dňa 13.09.2021 ochotný predať alebo darovať žalovanej časti M. parcely č. XXX/X, aby mala žalovaná prístup na pôvodnú M. parcelu č. XXX/X priamo z ulice a nemusela na ňu prechádzať cez časť pôvodnej M. parcely č. XXX/X, ktorá podľa návrhu žalobcu mala pripadnúť do jeho výlučného vlastníctva. Na ďalšom pojednávaní uskutočnenom 31.01.2022 na otázku, prečo nesúhlasí žalobca s rozdelením nehnuteľností spôsobom navrhovaným žalovanou žalobca uviedol, že pôvodná M. parcela č. XXX/X je bezcenná z dôvodu, že ponad tento pozemok sa ťahá nadzemné elektrické vedenie vysokého napätia a keďže on má v úmysle stavať na získaných nehnuteľnostiach dom pre syna, elektrické vedenie by ho v tom obmedzovalo. Žalobca potvrdil, že na M. parcelách XXX/X, XXX/X, X mieni ako konateľ spoločnosti E., s. r. o. prestavať hospodársku budovu na rodinný dom s dvoma bytovými jednotkami a za tým účelom potreboval aj vyjadrenie R. G., a. s., v majetku ktorej je nadzemné vedenie vysokého napätia prechádzajúce cez parcely, ktoré sú predmetom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Strany sporu v priebehu konania za účelom presvedčenia súdu, akým spôsobom má rozhodnúť o predmete konania preukazovali listinnými dôkazmi, ktorými parcelami a v akom rozsahu prechádza nadzemné elektrické vedenie vysokého napätia, kanalizačná prípojka a nadzemné vedenie telefónneho kábla. Listinné dôkazy dokladané stranami sporu boli rozporné, protistranou spochybňované, napriek tomu súd prvej inštancie rozpory v dôkazoch neodstránil, jednotlivé dôkazy podľa § 191 ods. 1 C. s. p. nevyhodnotil jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti, dôvodne preto žalobca vytýka súdu prvej inštancie nesprávne zistený skutkový stav a nadväzujúce nesprávne právne posúdenie veci.

8. Súd prvej inštancie správne podriadil nároky zo žaloby a vzájomnej žaloby pod ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý v prípade nedosiahnutia dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva umožňuje súdu zrušiť spoluvlastníctvo a vykonať vyporiadanie spôsobom určeným zákonom. Zákon výslovne prikazuje súdu pri rozhodovaní prihliadnúť na veľkosť podielov a účelné využitie veci. Prihliadnúť na veľkosť spoluvlastníckych podielov neznamená, tak ako uvádza žalobca s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1181/2008 z 20. októbra 2009, že každý pozemok reálne deliteľný sa automaticky musí rozdeliť na časti zodpovedajúce veľkosti spoluvlastníckeho podielu. Toto rozhodnutie rovnako ako rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/401/2018, na ktorý žalobca v odvolaní odkazuje, nespochybňujú možnosť vyporiadať zrušené podielové spoluvlastníctvo účelovým spojením dvoch parciel a ich následným rozdelením podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov; aj podľa stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Cpj. 8/72 z 08.03.1973 k rozhodovaniu súdov vo veciach podielového spoluvlastníctva uverejneného v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod publikačným číslom 54/73 je možné pri delbe jestvujúcich parciel premiestniť existujúce hranice, čo znamená, že nie je nevyhnutné deliť každý pozemok v podielovom spoluvlastníctve osobitne podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov, ale v záujme rozdelenia podielového spoluvlastníctva s prihliadnutím na účelné využitie veci je možné posúvať a premiestňovať existujúce hranice, vytvárať nové, len je potrebné pre účely zápisu do katastra nehnuteľností novovytvorené parcely zakresliť do geometrického plánu, pretože parcelou podľa § 3 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľnosti a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) sa rozumie geometrické určenie a polohové určenie a zobrazenie pozemku v katastrálnej mape, v mape určeného operátu alebo v geometrickom pláne s vyznačením jej parcelného čísla. V konaní bolo preukázané, že pôvodné M. parcely č. XXX/X a XXX/X tvoria v prírode jeden nerozdelený celok, využiteľný každým zo spoluvlastníkov, avšak pri rozdelení pôvodnej M. parcely č. XXX/X spôsobom navrhovaným žalobcom stratí žalovaná prístup na pôvodnú M. parcelu č. XXX/X.

8.1 Žalovanou navrhovaný a súdom prvej inštancie zvolený spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva k susediacim parcelám účelovým spojením dvoch parciel a ich následným rozdelením podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov by obstál, ak by žalobu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k obom parcelám podala tá istá osoba, nie však v prípade, keď za predmet konania o svojej žalobe označil žalobca iba pôvodnú M. parcelu č. XXX/X a pôvodná parcela č. XXX/X sa stala predmetom konania na základe úkonu žalovanej - vzájomnej žaloby. Vzájomná žaloba je podľa § 123 C. s. p. podaním vo veci samej, rovnako ako žaloba o prípustnosti ktorej súd nerozhoduje. Podľa § 147 ods. 1 C. s. p. žalovaný môže uplatniť svoje právo proti žalobcovi vzájomnou žalobou,

ktorú podľa ods. 4 môže súd vylúčiť na samostatné konanie, ak nie sú splnené podmienky na spojenie vecí. Súd prvej inštancie vzájomnú žalobu žalovanej nevylúčil na samostatné konanie a tento postup považuje odvolací súd za prijateľný, pretože podmienky na spojenie vecí podľa § 166 ods. 1 C. s. p. splnené boli. Predmet žaloby a vzájomnej žaloby skutkovo spolu súvisí, spor sa týka tých istých strán - podielových spoluvlastníkov nehnuteľností, ktoré má súd vyporiadať. Prípustný podľa zákona bol aj iný postup, vylúčenie veci zo vzájomnej žaloby na samostatné konanie.

8.2 Prejednanie sporu začatého na základe vzájomnej žaloby sa nelíši od spôsobu prejednávania sporu začatého na základe žaloby podľa § 131 C. s. p. Súd prejednáva dva samostatné spory, čo sa musí prejavíť aj v meritórnom rozhodnutí súdu, ktorý musí vyčerpáť predmet konania z oboch žalôb. V zmysle teórie o vzájomných žalobách musí súd rozhodnúť o žalobe a vzájomnej žalobe dvomi samostatnými výrokmi. Výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie tomuto návrhu nezodpovedá. Ak by súd prvej inštancie rozhodoval správne o dvoch samostatných nárokoch uplatnených žalobou a vzájomnou žalobou samostatnými výrokmi, nemohol by rozhodnúť o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k samostatným predmetom konania spôsobom podľa geometrického plánu O. Y., ale by musel uvažovať o možnosti reálnej deľby dvoch samostatných parciel, prípadne ďalšieho poradia spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva podľa § 142 ods. 1 OZ. Inak povedané, súd prvej inštancie mal podľa § 142 OZ rozhodnúť o žalobe žalobcu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pôvodnej M. parcele č. XXX/X osobitným výrokom, z dôvodu, že ide o samostatný predmet konania a osobitne samostatným výrokom o vzájomnej žalobe žalovanej na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pôvodnej M. parcele č. XXX/X. Iný spôsob rozhodnutia (aký zvolil okresný súd) by bol možný len dohodou, zmierom uzavretým stranami sporu. Žalobca v priebehu celého sporu možno nie celkom výstižne namietal, že súd má konať o tom, čo za predmet konania učinil on, nie aj o vzájomnej žalobe žalovanej; vylúčenie vzájomnej žaloby na samostatné konanie nenavrhol.

9. Názor súdu prvej inštancie, že novovytvorené M. parcely č. XXX/X o výmere XXXX m² a č. XXX/X o výmere XXXX m² podľa geometrického plánu O. Y. z 8. januára 2021 sú parcely rovnocenné, nebol spoľahlivo zisteným skutkovým stavom podložený a potom nemožno za správny považovať názor súdu prvej inštancie, že rozdelenie nehnuteľností spôsobom uvedeným vo výroku napadnutého rozhodnutia zodpovedá ustanoveniu § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka a nebolo potrebné v prospech žalobcu, ktorému pripadla pôvodná M. parcela č. XXX/X v celosti, priznať finančnú náhradu, keď preukázateľne na tomto pozemku viaznu bremená znižujúce jeho hodnotu. Súd prvej inštancie nevysvetlil, z ktorých dôkazov vyvodil záver, že takto rozdelené nehnuteľnosti sú pôvodnými podielovými spoluvlastníkmi využiteľné v rovnakom rozsahu a finančná hodnota (bonita) týchto nehnuteľností je rovnaká. Na určenie ceny nehnuteľností sú potrebné odborné znalosti znalca z odboru oceňovanie nehnuteľností. Znalec oceňujúci nehnuteľnosť pri aplikácii koeficientu redukujúcich faktorov prihliada aj na ochranné pásma zo zákona ako závady viaznuce na pozemku. Bez zistenia hodnoty rozdeľovaných nehnuteľností nebolo možné dospieť k záveru, či žalovaná spôsobom vyporiadania podielového spoluvlastníctva podľa rozsudku okresného súdu nie je oproti žalobcovi zvýhodnená.

10. Nikto nemôže byť nútený zotrvať v spoluvlastníckom vzťahu. Každý zo spoluvlastníkov môže kedykoľvek požiadať o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Občiansky zákonník preferuje dohodu podielových spoluvlastníkov, zrušenie a vyporiadania podielového spoluvlastníctva súdnym rozhodnutím nastupuje iba v prípade, ak k dohode nedôjde. Spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva po jeho zrušení je určený zákonom. Nie je možné preskočiť zákonné poradie spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Vyporiadať podielové spoluvlastníctvo prikázaním veci jednému zo spoluvlastníkov môže súd len, ak rozdelenie veci nie je dobre možné. Prikázať vec do výlučného či podielového spoluvlastníctva niekoho môže súd len, ak podielový spoluvlastník o jej prikázanie záujem prejaví. Ak žiaden zo spoluvlastníkov nemá záujem o prikázanie veci do jeho vlastníctva, nastupuje tretí spôsob vyporiadania a to nariadenie predaja veci a rozdelenie výťažku podľa podielov.

11. Žalobca počas konania menil svoje stanoviská ohľadne pôvodnej M. parcely č. XXX/X, keď odmietal zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva aj k tomuto pozemku, potom navrhol prikázať túto nehnuteľnosť do výlučného vlastníctva žalovanej a v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie už žiada prikázať vec do svojho výlučného vlastníctva s tým, že žalovanej vyplatí primeranú náhradu. Žalovaná nikdy záujem o prikázanie tejto nehnuteľnosti do svojho výlučného či podielového spoluvlastníctva neprejavila.

12. Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak nedôjde k dohode, zruší spoluvlastníctvo a vykoná vyporiadanie na návrh niektorého spoluvlastníka súd. Prihliadne pritom na veľkosť podielov a na účelné využitie veci. Ak nie je rozdelenie veci dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom; prihliadne pritom na to, aby sa vec mohla účelne využiť a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. Ak vec žiadny zo spoluvlastníkov nechce, súd nariadi jej predaj a výťažok rozdelí podľa podielov.

13. Pri prijatí záveru, či je rozdelenie veci dobre možné (prvý spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva) musí súd prihliadnuť aj na stanovisko podielových spoluvlastníkov a zodpovedať, či pri nezáujme spoluvlastníkov o konkrétnu formu rozdelenia veci je rozdelenie veci dobre možné. Reálne rozdelenie nehnuteľností nie je dobre možné v prípadoch, kedy by nemohli vzniknúť samostatné veci alebo by novovzniknuté veci nemohli slúžiť vlastníkovi spôsobom zodpovedajúcim povahe veci. Pri pozemkoch rozhoduje ich poloha, veľkosť, tvar, prístup ku komunikácii, priamy či cez cudzí pozemok. Dôsledkom reálneho rozdelenia veci nemôže byť jej zánik alebo nemožnosť jej hospodárskej využiteľnosti. Pôvodná M. parcela č. XXX/X či jej časť bez prístupu k nej je pre žalovanú nevyužiteľná. Na satelitných snímkach nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu, založených v súdnom spise je viditeľné, že na M. parcele č. XXX/X sa nachádzajú rôzne stavby a veci, ktoré podľa prejavov strán sporu v spise patria žalobcovi. S prihliadnutím na polohu tejto nehnuteľnosti je pochopiteľné, že žalovaná o ňu záujem nemá.

13.1 Na preukázanie obmedzení pri užívaní pôvodných parciel M. č. XXX/X a XXX/X predkladali strany sporu listinné dôkazy, ktoré sú vo vzájomnom rozpore. Na č. I. 162 spisu je originál vyjadrenia R. distribučnej, a. s. s dátumom vyhotovenia XX.XX.XXXX adresovaného spoločnosti E., s. r. o., so sídlom J. XXXX/XX, O. L. s podpisom manažéra distribučnej oblasti E. V. s označením sp. zn. 4300119505, v texte ktorého je uvedené stanovisko R. G., a. s. k prestavbe hospodárskej budovy na rodinný dom s dvoma bytovými jednotkami v O. L. na parcelách č. XXX/X, XXX/X-X s textom: „1. V predmetnej lokalite, resp. jej tesnej blízkosti sa nachádza nadzemné VN, NN, vedenie v majetku R., a. s. 2. Od uvedených energetických zariadení žiadame dodržať ochranné pásma a bezpečné vzdialenosti podľa príslušných noriem STN. Pri realizácii výkopových prác žiadame neporušiť stabilitu podperných bodov a celistvosť uzemňovacej sústavy. 3 Objekt bude pripojený na elektrinu s exist. rozvádzača RH za exist. meraním spotreby elektriny. 4. Platnosť tohto vyjadrenia je 6 kalendárnych mesiacov od jeho vystavenia. Vyjadrenie stráca platnosť pri zmene údajov, na základe ktorých bolo vydané (zmena lokality, vstupných údajov, súvisiacej legislatívy a pod.). 5. Pri ďalších žiadostiach k predmetnej veci vás prosíme o uvádzanie našej značky, resp. priloženie fotokópie tohto vyjadrenia.“

13.2 Naproti tomu fotokópia vyjadrenia na č. I. 185 z rovnakého dátumu 24.09.2009, rovnakej sp. zn. 4300119505 s podpisom tohto istého manažéra distribučnej oblasti E. V. vykazuje odlišnosti v texte vyjadrenia pre stavebníka E., s. r. o. a to vo vetách 1 a 2, ktoré vo fotokópii na č. I. 185 znejú: „1. V predmetnej lokalite, resp. jej tesnej blízkosti sa nachádza nadzemné VN 22 kW vedenie vodičmi PAS s pracovnou izoláciou, NN vedenie v majetku R., a. s. 2. Od uvedených energetických zariadení žiadame dodržať ochranné pásmo v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. a bezpečné vzdialenosti podľa príslušných noriem STN. VN vzdušné vedenie 22 kW od krajného vodiča na každú stranu 4 m, NN vzdušné vedenie od krajného vodiča na každú stranu 1.meter. Pri realizácii výkopových prác žiadame neporušiť celistvosť uzemňovacej sústavy.“ Ostatné časti vyjadrenia uvedené pod bodmi 3., 4., a 5. sú zhodné.

14. Originál vyjadrenia R. G., a. s. na č. I. 162 spisu predložila podľa obsahu zápisnice o pojednávaní z 31.01.2022 žalovaná a žalobca tvrdil, že takouto listinou nedisponuje, hoci je adresovaná spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorej je konateľom. Žalobca aj namietal, že listina nie je pravá. Jej pravosť si súd prvej inštancie neoveril. Vyjadrenie R. G., a. s. v inom znení na č. I. 185 spisu je založené za vyjadrením žalovanej k vyjadreniu žalobcu, z čoho odvolací súd usudzuje, že aj túto listinu predkladala žalovaná, ale nevysvetlila rozdiel textu. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je zistiteľné, či si súd prvej inštancie rozdiely vo vyjadrení R. G., a. s. všimol, hoci jej obsah má priamy vplyv na vyhodnotenie rozsahu obmedzenia užívania parciel M. č. XXX/X a XXX/X z dôvodu zákonných ochranných pásiem. Ak sa súd prvej inštancie nezaoberal otázkou, aký druh elektrického vedenia sa nachádza na dotknutých parcelách, nemohol správne vyhodnotiť obsah a dôsledky listinného dôkazu predkladaného žalobcom vo forme polohopisov o ochranných pásmach zasahujúcich pôvodné M. parcely č. XXX/X a XXX/X.

15. Spor medzi stranami sporu bol aj ohľadne trasy kanalizačnej prípojky, o ktorej žalobca tvrdil, že pokračuje cez obe pôvodné parcely M. č. XXX/X a XXX/X až na parcelu suseda pod č. M. XXX/X, čo žalovaná na pojednávaní dňa 31.01.2022 výslovne poprela s tvrdením, že kanalizácia končí pri dome

žalobcu. Pri závere o rovnocennosti pozemkov prikázaných do výlučného vlastníctva tej ktorej strany sporu považoval súd prvej inštancie za významnú aj informáciu o vedení kanalizácie cez pozemok, ktorý nadobudla podľa napadnutého rozhodnutia žalovaná, čo vyplýva z bodu 15 odôvodnenia rozhodnutia. V konaní však nebolo jednoznačne ustálené ani to, kadiaľ vedie kanalizácia vo vlastníctve obce a ktoré pozemky zaťažuje ochranné pásmo kanalizačných prípojk. Žalovaná doložila do súdneho spisu kópiu mapy, na ktorej sa nachádzajú pozemky vo vlastníctve strán sporu, kde je rukou dopísané k prerušovanej čiare vedúcej cez pôvodnú M. parcelu č. XXX/X, že ide o trasu kanalizácie, ktorá je nasmerovaná k stavbe vo vlastníctve žalobcu na M. parcele č. XXX/X. Z tejto listiny nie je zistiteľné, kto trasu kanalizácie a za akých účelom zakreslil. Ďalšia listina označená ako kanalizačná sieť O. L., R. AE X - zameranie po realizácii stavby znovu bez označenia, kto a za akým účelom túto listinu vyhotovil je založená na č. I. 186 spisu a ihneď na strane 187 je ďalšia listina pod záhlavím Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, kde je rukou dopísané H., R. C. X, na ktorej žiadna trasa kanalizácie cez M. parcelu č. XXX/X a XXX/X zakreslená nie je a odvolací súd nedokázal identifikovať „stoku C. X“. Vo farebnom prevedení je táto mapka žurnalizovaná na č. I. 192 spisu, v ktorej je opäť len žltou fixkou a ručným písmom cez M. parcelu č. XXX/X zakreslená „stoka C. X“, ktorá ale končí na M. parcele č. XXX/X a nevedie ani k stavbe na M. parcele XXX/X, ako je to zakreslené na č. I. 150 spisu. Ďalšia listina znázorňujúca kanalizáciu cez parcelu M. č. XXX/X je na č. I. 191; ide o neautorizovanú listinu bez označenia, kto a za akým účelom ju vyhotovil. Žalobca doložil súdu prvej inštancie odpoveď obce O. L. z 09.02.2022 sp. zn. OCÚ-ČB-S2022/0470 označenú ako Stanovisko obce k existencii inžinierskych sietí, v ktorom obec uvádza, že kanalizácia o celkovej dĺžke 35,7 km vybudovaná v obci (stoka C. X) sa nachádza na pozemkoch M. parcelách č. XXX/X, XXX/X, XXX/X a slúži na odkanalizovanie zástavby rodinných domov na ulici J.. V rámci tejto prípojky boli umiestnené kanalizačné revízne šachty pre nehnuteľnosti novostavbu rodinného domu vo vlastníctve H. F., rodinného domu s tromi bytovými jednotkami vo vlastníctve E. R. a C. R., rodinného domu súpisného čísla XXXX vo vlastníctve H. C. a H. C. a rodinného domu súpisného čísla XXXX vo vlastníctve B. K. a rodinného domu súpisného čísla XXXX vo vlastníctve H. K. a H. K.. Do akej miery zasahuje kanalizácia do M. parcel č. XXX/X a XXX/X z tohto stanoviska zistiteľné nie je.

16. B. tvrdí, že v užívaní pôvodnej M. parcel č. XXX/X a XXX/X ho obmedzuje aj telefónny kábel, ktorý je zakreslený v polohopise na č. I. 175 spisu.

17. Z uvedeného vyplýva, že nie je možné súhlasiť s názorom žalovanej, že sú prvej inštancie zistil správne skutkový stav veci a vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu. I keď súd v sporovom konaní vykonáva dôkazy len na návrh strán sporu, môže za účelom odstránenia rozpornosti správ urobiť dopyt na autora tejto správy za účelom zistenia dôvodov ich rozpornosti aj bez návrhu strán sporu, inak dôkaznú hodnotu správy vyhodnotiť nedokáže. Súd prvej inštancie odstráneniu rozporov v listinných dôkazoch nevenoval žiadnu pozornosť. Rozsah dokazovania, ktorý za účelom zistenia skutkového stavu je potrebné vykonať, presahuje rámec odvolacieho konania, ktoré je predovšetkým kontrolné a nemá nahrádzať aktivitu súdu prvej inštancie.

18. Podľa § 391 ods. 2 C. s. p. odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie musí v prvom rade prijať stanovisko k reálnej delbe oboch nehnuteľností samostatne, zvlášť k pôvodnej M. parcele č. XXX/X a zvlášť k pôvodnej M. parcele č. XXX/X, či je rozdelenie veci dobre možné, odstrániť rozpory v správach R. G., a. s. za účelom zistenia druhu nadzemného elektrického vedenia vysokého napätia a ustálenia otázky zákonného ochranného pásma podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike, ako aj rozpory ohľadne trasy kanalizačnej prípojky a s ňou súvisiacim ochranným pásmom, po ustálení obmedzení (závad) znižujúcich hodnotu nehnuteľností ustáliť všeobecnú hodnotu oboch nehnuteľností zvlášť a následne vec opätovne podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka posúdiť spôsobom uvedeným v bode 8.2 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

19. Spor o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je sporom, kde určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu § 142 ods. 1 OZ (tzv. iudicium duplex). Z rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva, či uvažoval nad rozdielom predmetu konania o žalobe a konania o vzájomnej žalobe, keď o nich rozhodol jedným výrokom, z ktorého nie je možné vyvodit', ktorá zo strán sporu v akom pomere bola vo svojej žalobe úspešná. Nie je správny názor žalobcu, že žalovaná „rozšírila predmet konania“ o ďalšiu parcelu. Každý zo žalobcov (E. R. vo svojej žalobe, H. C. je žalobkyňou vo vzájomnej žalobe) by mohol rozšíriť iba predmet svojej žaloby.

20. Tým je daná odpoveď aj na odvolanie žalovanej voči výroku IV. o trovách konania, ktorý navrhuje zmeniť práve s odôvodnením, že svojou vzájomnou žalobou uspela v celom rozsahu. Vzájomnou žalobou si žalobkyňa uplatnila nárok iba na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pôvodnej M. parcele č. XXX/X. Pokiaľ sa domáhala iného spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva k M. parcele č. XXX/X ktorú za predmet konania označil žalobca E. R., z jej strany nejde o vzájomnú žalobu, iba o súčasť jej procesnej obrany, ktorou sa musí súd zaoberať (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1962/2002 z 27.03.2003).

21. Ak súd rozhoduje o žalobe a vzájomnej žalobe samostatným výrokom, rozhodnutie o veci samej sa musí odraziť aj v rozhodnutí o nároku strán sporu na náhradu trov konania o žalobe a vzájomnej žalobe. Aj o trovách dvoch samostatných konaní síce spoločne prejednávaných rozhoduje súd samostatnými výrokmi.

21.1 Súd prvej inštancie aplikoval na rozhodne o trovách konania ustanovenie § 257 C. s. p. pripúšťajúci výnimočne nepriznať stranám sporu náhradu trov konania pri existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa. Odôvodnenie výroku IV. v bode 17. napadnutého rozhodnutia nie je presvedčivé.

21.2 Spôsobu rozhodovania súdov o trovách konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sa venoval Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. I. ÚS 573/2017 z 15. novembra 2017 a v novšom náleze sp. zn. III. ÚS 138/2022 z 23. júna 2022 (a iných) , ktoré môžu byť pre súd prvej inštancie návodom na rozhodnutie o trovách tohto konania.

22. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Strany sporu majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie vád a jeho poučení o následkoch neodstránenia vád dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).